

Questio prima

beat aliquam efficientiam sine potentia. Quidam dicit quod accidens non proprie dicitur agens instrumentale sed potius instrumentum agentis. Et ut sic attingit formam subiectam. Nec ut sic in sua actioe p̄supponit formam subiectalem passi.

C Ad tertium patet quod distinctionem de subiecto nec voluntas proprie mutatur sed homo secundum voluntatem nec est possibile intellectu separari ab anima et ideo argumentum alterum procedit ex impossibili vel si hoc fieret tunc anima non esset potens intelligere potentia proxima et realis forte potentia remota et logica hoc est non repugnaret ex terminis nec tamen propter hoc ipsa anima debet dici inservetus quia intellectus est principium proximum hinc species dicatur concurrere ad intellectionem sed an lapis seclusa potentia grauitatis descendet vel maneret sursum do. 2. sicut seclusa cōtitute corpus possum in igne non cōburere quia omne accidens corporale inest mediante cōtitute.

C Ad. 4. dicitur quod agere non fundatur super esse simpliciter sed super esse virtuale quod est potentia consequens anima et ideo argumentum presupponit falsum vide. s.t. in. q. de anima ar. 12. ad. 10. Ad aliud dicitur quod licet terminus generationis sit substantia tamen actus potentie generative est accidens eiusdem generis cum potentia et sufficit quod primum generates quod sit eque perfectum sicut terminus productionis. Sed queritur in quo predicamento ponitur potentia generativa et actus eius non in aliqua specie qualitatis quia non videtur quod generare vel generatio sit in aliquas specie qualitatis et san. t. dicit in. 1. quod non semper potentia et actus sunt eiusdem generis. do. 7. q. pri. ar. 2. ad. 2. quod generare est ad aliquid non autem potentia generandi. Itē potentia quod ignis generat ignem non distinguitur a forma sua substantia quia ignis per suam naturam generat ignem dicit enim. s.t. pri. pte. q. 4. t. ar. 5. quod potentia generativa est illud in quo genium similatur generanti sicut homo genitus est similis generanti in natura humana. Forte cōcedis contra relatio non fūdatur imediate in substantia sed in potentia generativa fundatur relatio paternitatis secundis aliquos. Item tunc omnes homines haberent potentiam generandi quod habebat anima. Ideo dicitur quod proximum principium generationis est accidentes. Ad confirmationē dicitur quod potentia aīe sūt ab anima per simplicem emanationē et non per transmutationē. Et ideo non oportet quod in sint per aliam potentiam. Sed p̄tra cattulus acq̄rit visum non per simplicem emanationē quia tunc in principio videret s̄ in acc̄rendo visum proceditur de potentia ad actu. Si ei visus imediate cōsequeretur animam tunc in quilibet parte causaretur visus. Et quilibet homo haberet visum quod visus esset proprius passio ideo videretur dividendum quod visus non fuit a principiis speciei sed in dividui. Secus videretur de intellectu et voluntate. **C** Ad aliud dicitur quod natura est principium prium accidens vero proximum. Nec sequitur quod natura agat per accidens quia illud accidentes non dat naturae virtutem agendi. Et per hoc solvit aliud argumentum. Dicunt esti est quod anima est principium quo vivimus et sentimus. Hoc autem videretur conuenire potentie ergo potentia est anima. Item materia est sua potentia ut dictum est. i. phi. ergo et anima. Negatur consequētia quia potentia materie non est ad operari. san. tho. q. de. aīa. ar. 12. dicit quod potentia ad

Articulus quartus

accidens est in genere reductive sed de intellectu videtur quod est per se. Sed nonne potentia subiectiva qua anima subiectur suis potentias est ipsa anima. Undam non habet per incōuenienti et talis potentia necessario puncta actui sit ipsa anima quia est potentia passiva. Sed hic est aliud dubium scilicet an potentia enī sine sint ab anima effectiva et immediate per naturalem consequentiā tñ quibusdam videtur quod sint cōcreate. Nec per operationem effectivam ab anima quia tunc anima per essentiam suam aliquid ageret. Cum quia ab uno simplici naturali agente non procedit nisi unum. Cum quod tunc idem secundum idem simul esset principium actiuū per se et principiū subiectiuū seu receptiuū eiusdem scilicet anima respectu intellectus. Et ideo S. L. Notator. I. pte. vbi supra ar. 6. ad. 2. dicit quod anima est quodammodo activa. Sed L. commentator dicit quod dans formā dat cōsequētia ad formā. mediante forma. ergo intellectus est nobis mediante anima sicut levitas in igni per suam formam unde p̄p̄ris in triplici genere cause dicitur fluere a principiis. Est enim anima finis ipsius potentie. Sed contra actus est finis potentie. Dicendum quod est finis quo.

C Ad. 5. negatur potentia obiectiva de qua Aristoteles nullam fecit mentionem. Loquimur ergo hic de potentia proportionata actui sive sit activa sive passiva. Et non capitur determinate pro potentia activa sive passiva sicut nec accus precise pro operatione quod ista non sunt in predicamento ad aliquid. Subā etiam est principium actiuū suarum potentiarum. Et quidam dicit quod sese est potentia passiva. Sed an potentia activa sit sive eiusdem genitū cū actu. Quibusdam videtur quod nō loquendo de ḡne p̄rio quod color est principium actiuū visibilis et sensibilis. Et sol est principium actiuū lucis. Sed p̄tra modo potentia debet esse proportionata actui ergo debet esse eiusdem genitū cū actu. Itē potentia et actus dividunt quodlibet genus entis ergo potentia et actus sunt in eodem genere proximo. Dicendum quod potentia activa equiuocata non debet esse eiusdem genitū cum effectu nisi forte eminenter. Secundo dicitur quod loquendo de potentia prima ad operationem illa non dividit ens et quodlibet genus entis quia in predicamento subiectū non reperitur potentia prima ad operationem. Sed de his magis patebit ad sextum.

C Ad. 6. dicitur quod materia prima est in potentia respectu forme subiectae de quod se. Subā vero cōposita ex materia et forma est subiectum cōtitutum et in potentia ad cōtitutum non de quod se sic quod sit secundum se totum vel secundum p̄te scilicet materialē ordinata ad actuū qui est accidentes. Et ideo non op̄z quod talis potentia sit eiusdem genitū cū tali actu. Modo illa p̄p̄ actus et potentia ad idem genus reducuntur intelligi de potentia que proprietas de per se ordinatur ad illum actuū sicut potentia calefactiva ad calefaciendum. Si dicatur potentia calefactiva est in predicamento qualitatis non autem calefacere sed in predicamento actionis. Item potentia est propria passio rei sed propria passio non distinguuntur a re cuius est. Probatur sic quia alias procederetur in infinitum quia semper ex genere et differentia fuit propria passio. Lumen proprio passio habet genus et differentias. sequitur quod propria passio habebit aliam passionem. De his dictum est in nostris predictabilibus. Potest etiam dici quod subā est in potentia ad qualitatem et illa potentia est de genere qualitatis. Et alia de genere quātūratis. Sed utrum sit cōstitutum.